

»Marija!« je vzkliknil in se ni trudil, da bi zatrl solze, kar je hotel v prvem hipu, ko je odprla oči. Skušala je dvigniti roko, da bi jo položila na lice, pa ni mogla več.

»Si se le vrnil, Raša!«

Pokleknil je in naslonil glavo k njeni.

»Si premagal življenje? Si, že takrat, ko me nisi mogel slikati, sem spoznala, da si večji od mene. Bolje pa, da si šel, dobri moj! Sedaj boš tudi ti dragocen kamen, ki ga je izoblikoval Gospod. Prav je, da si šel, toda vedno je bila moja duša s teboj, predragi! Si čutil to v svetu?«

Prikimal je kot otrok, ki se sprijazni z materjo.

»Hvala, mož! Sedaj me ne bo več. Našel boš novo rastlino in presadi jo namesto mene v svoj vrt. Glej Cvetko, ki te gleda! Govorila sem z njo. Ona bo privolila. Čuj, ali ni njen obraz moj obraz?«

Ozrl se je za hip v deklico in jo molče opazoval. V svojem velikem pogledu je mirno vzdržala njegovega.

»Kje je Raša, žena?«

Oči so se ji razvedrile. V onemoglosti ni mogla več. Poklicala me je s pogledom. Odgrnil sem odejo, izpod katere se je prikazala prelepa glavica otroka, ki se je zopet smehljaj v sanjah.

»Še potrebuje matere tvoj sin. Prevelik si še zanj. Pozneje naj ti bo enak. Cveta mu je mati. Poljubila ga je v znak materinstva, čuješ? Veliko ti ima povedati Cveta. Naj te vodi proti nikdar zahajajočemu solncu. Nikar ne jokaj! Skloni se, Raša, še bliže, da te poljubim!«

Pričela je toniti v privide, ki so bežali vedno dalje, dalje do obzorij, ki jih je slutila. Morda je še v podzavesti čutila poljub, ki se ji je zagrebel v lase, in jok, ki ni nje premagal nikdar, odkar sem jo poznal, niti sedaj ne. Možu se nisem drznil izreči tolažilne besede. Pristopil sem k Cveti:

»Ko bo končano, ga skušajte vi tolažiti!«

Čutil sem, da se v meni samem budi nekaj grenkega in da bo vsak hip konec ženi, ki je bila angel naše hiše.

*

Morda ne bi jaz, zdravnik Julij Juvan, pisal tega, da nisem srečal danes po mnogih dneh, ki so minuli od smrti tovarišice gospe Marije, v mestnem vrtu troje ljudi. Šli so

Cveta, mali Raša in oni mož, ki je bil nekdaž kot blodni Holandec. Pozdravili smo se in mož mi je obljubil sliko svoje prve žene, če bi mi bilo morda drago. Prikimal sem in se umaknil nato v to sobo, kjer je umirala. Moje življenje je potekalo in poteka mirno in malo sreče, ki jo uživajo drugi, sem doživel v sebi. Morda mi je delo edino zadovoljstvo. Kljub temu se mi zdi sedaj, kot da čutim njen dih in neslišne korake, ki gredo vsak večer skozi sobico in srce. Toda vendar pa bo moja pot najbrž res le v kraj, ki ga je ona naznačila s senčo.

Črni otroci

Tone Seliškar

Predmestja.

Rdeči plavži žare v noč in dan,
naše kosti gore v tovarnah za razbeljenimi
Rudnik. [okni.

Šahti grizejo kri,
vrtalni stroji v možganih,
razstrelbe pojo ob rojstvu naših otrok.

Žena, dete.

Fabriške sirene budijo temo,
otroci spe pod vlažnimi stropi.
Noč...

Žene, pojo
pesem, molitev, uspavanko —
strto, prelomljeno od zobatih koles.

Etaže.

Donebni dimniki žare,
otroci nad rudnikom kriče,
zmaje v zrak
čez temni oblak.
Urne ptice! Za njimi tko zanke svojih misli
po vejah obžganih dreves.

Pisana žoga —?

V zraku visi,
v zvezdah gori!
Plačilni dan:
Jok, vino, glad, krik, pest in kri.

V jutru ni zarje!

Je grenki kruh.
Naše žene doje
in glad besni, rjove, tolče, vihra in para
življenje naših črnih otrok.